
**AKTUELNOSTI U EDUKACIJI
I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU**

ZBORNİK REZIMEA

**VII STRUČNO-NAUČNI SKUP SA
MEĐUNARODNIM UČEŠĆEM**

Beograd, 2021.

**„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU“**

Zbornik rezimea

Izdavač:

Resursni centar za specijalnu edukaciju

Za izdavača:

prof. dr Goran Nedović

Urednici:

dr Srećko Potić

doc. dr Ivana Sretenović

Recenzenti:

prof. dr Goran Nedović

prof. dr Mirjana Đorđević

Tehnički urednik:

Biljana Krasić

Dizajn korica:

mr Boris Petrović

Štampa:

BIG Štampa

Tiraž:

200

ISBN 978-86-89713-07-7

Finansijsku podršku organizaciji VII stručno-naučnog skupa sa međunarodnim učešćem „Aktuelnosti u edukaciji i rehabilitaciji osoba sa smetnjama u razvoju“ i štampanju Zbornika rezimea pružili su: Gradska uprava Grada Beograda – Sekretarijat za zdravstvo i Gradska uprava Grada Beograda – Sekretarijat za kulturu.

VII stručno-naučni skup sa međunarodnim učešćem
„AKTUELNOSTI U EDUKACIJI I REHABILITACIJI OSOBA SA
SMETNJAMA U RAZVOJU“

Beograd, 27-28. novembar 2021. godine

Organizatori:

Resursni centar za specijalnu edukaciju, Beograd
Visoka medicinska škola strukovnih studija „Milutin Milanković, Beograd
Asocijacija za kognitivnu neurorehabilitaciju, Beograd
Udruženje za pomoć mentalno nedovoljno razvijenim osobama Vračar, Beograd

Programski odbor:

- prof. dr Goran Nedović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija, predsednik
- prof. dr Srboljub Đorđević, Univerzitet u Nišu – Pedagoški fakultet u Vranju, Vranje, Srbija
- prof. dr Fadilj Eminović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- prof. dr Mirjana Đorđević, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- prof. dr Nebojša Macanović, Univerzitet u Banjoj Luci – Fakultet političkih nauka, Banja Luka, Bosna i Hercegovina
- prof. dr Aleksandra Karovska-Ristovska, Univerzitet „Sv. Kiril i Metodij“ – Filozofski fakultet, Institut za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Skoplje, Severna Makedonija
- doc. dr Ivana Sretenović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- doc. dr Nikola Petrović, Univerzitet u Beogradu – Filozofski fakultet, Beograd, Srbija
- doc. dr Marija Zulić, Karlov univerzitet – Pedagoški fakultet, Prag, Češka
- dr Srećko Potić, Visoka medicinska škola strukovnih studija „Milutin Milanković, Beograd, Srbija

Organizacioni odbor:

- dr Srećko Potić, Visoka medicinska škola strukovnih studija „Milutin Milanković, Beograd, Srbija, predsednik
- doc. dr Ivana Sretenović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija, generalni sekretar
- prof. dr Mirjana Đorđević, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- Jovana Pavlović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- Kristina Ivanović, Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, Srbija
- Maja Nedović, OŠ „Anton Skala“, Beograd, Srbija
- Danijela Nikolić, OŠ „Anton Skala“, Beograd, Srbija

EFEKTI PANDEMIJE COVID-19 NA OSOBE S INTELEKTUALNOM OMETENOŠĆU: PREGLED LITERATURE*

Aleksandra Đurić-Zdravković¹, Mirjana Japundža-Milisavljević¹,
Biljana Milanović-Dobrota¹, Ana Roknić²

¹Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija
²ŠOSO „Jelena Varjaški“, Vršac, Srbija

Osobe s intelektualnom ometenošću (IO) posebno su ranjive na fizičke, mentalne i društvene efekte pandemije. Sve je više empirijskih dokaza koji govore u prilog tome da osobe s IO doživljavaju teže ishode tokom COVID-19 ere nego opšta populacija. Studija koja je koristila podatke elektronske medicinske dokumentacije u realnom vremenu za pojedince sa dijagnozom COVID-19 objavila je da osobe s IO imaju veću prevalenciju komorbiditeta (respiratorne bolesti; endokrine, nutritivne i metaboličke bolesti; i bolesti cirkulacije) i veću stopu smrtnih slučajeva u dobi od rođenja do 17 godina, kao i u starijoj grupi od 18 do 74 godine. Druga studija koja je koristila podatke za državu Njujork objavila je da je stopa slučajeva obolelih od COVID-19 bila 4,1 puta veća kod osoba s IO nego u opštoj populaciji. Isto tako, stopa smrtnih slučajeva kod osoba s IO koji žive u rezidencijalnim ustanovama bila je 1,9 puta veća, nego za državu u celini. Britanska studija identifikovala je osobe sa Daunovim sindromom, kao pacijente koji mogu biti pod povećanim rizikom od obolevanja i smrti zbog posledica COVID-19: 2,9 puta veća verovatnoća da će dobiti dijagnozu COVID-19 i 3,4 puta veća verovatnoća da će preminuti od posledica ove bolesti.

Tokom pandemije COVID-19 došlo je do gubitka rutinske, obrazovne i terapeutske podrške, kao i strukture i dnevne rutine kod osoba s IO. To je stvorilo izazove zbog isključivog boravka kod kuće, teškoća u razumevanju i primeni novih pravila i nemogućnosti provođenja vremena u stimulativnoj sredini. Porodice koje se brinu o deci s IO prijavile su značajno veću anksioznost, depresiju, poraz/zarobljenost, a njihovo mentalno zdravlje je bilo pozitivno povezano sa promenama u ponašanju.

U literaturi postoji malo dokaza o intervencijama koje se koriste za podršku osobama s IO i njihovim porodicama tokom pandemije COVID-19. S obzirom da su ograničenja u velikoj meri uticala na pristup uslugama za osobe s IO, obezbeđivanje i korišćenje adekvatne onlajn podrške predstavljalo bi ključni razvoj usluga.

Ključne reči: *intelektualna ometenost, pandemija COVID-19*

* Apstrakt predstavlja rezultat rada na projektima: „Kreiranje Protokola za procenu edukativnih potencijala dece sa smetnjama u razvoju kao kriterijuma za izradu individualnih obrazovnih programa“ (br. 179025) i „Socijalna participacija osoba sa intelektualnom ometenošću“ (br. 179017), čiju realizaciju finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije.